

Uczniowie Zespołu Szkół Zawodowych im. Kard. Stefana Wyszyńskiego
w Dynowie odbyli 4-tygodniowy staż w Chorwacji w ramach programu
ERASMUS+

PROJEKT NR: 2023-1-PL01-KA121-VET-000145304

W dniach 29 kwietnia - 24 maja 2024 roku grupa 17 uczniów z 5-letniego technikum w Zespole Szkół Zawodowych im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Dynowie w zawodach: **technik informatyk, technik logistyk, technik handlowiec oraz technik pojazdów samochodowych** pod opieką **Pani Magdaleny Wolańskiej** – nauczycielki języka angielskiego oraz **Pani Karoliny Bal** – pedagoga specjalnego i psychologa, odbyła 4 - tygodniowy zagraniczny staż w Chorwacji w ramach programu Unii Europejskiej **ERASMUS+** (prowadzonego i nadzorowanego przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji) projekt nr **2023-1-PL01-KA121-VET-000145304**.

Zespół Szkół Zawodowych im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Dynowie od 19 lat realizuje staże zagraniczne dla uczniów, w ubiegłych latach praktyki zostały zrealizowane w Niemczech (6 staży) i Hiszpanii (*Grenada, Walencja, Malaga*). Na tegorocznych praktykantów czekała **Chorwacja**, a dokładnie

Split – drugie co do wielkości miasto położone w południowo-zachodniej części kraju, stolica żupanii splicko-dalmatyńskiej.

Głównym celem praktyki zagranicznej było wykształcenie w uczestnikach projektu umiejętności adaptowania się do warunków życia i pracy w innym kraju europejskim oraz doskonalenie umiejętności

zawodowych zgodnie z najnowocześniejszymi standardami w sektorze usług informatycznych, logistycznych, handlowych i samochodowych.

Praktyka w Chorwacji stała się doskonałą lekcją samodzielności i odpowiedzialności. Uczniowie, pod czujnym okiem swoich mentorów, zdobyli wiedzę teoretyczną i praktyczną oraz niezbędne doświadczenie. Nauczyli się wiele przydatnych umiejętności związanych z pracą technika informatyka, logistyka, handlowca czy pojazdów samochodowych. Systematyczna praca i pokonywanie trudności życia codziennego nauczyła ich pokory oraz szacunku do wszystkich pracujących.

Pierwszego dnia praktyk uczniowie wraz z koordynatorami z biura Universal Croatia udali się do miejsc odbywania praktyk i zapoznali się ze swoimi obowiązkami, przepisami BHP oraz sposobami dojazdu do pracy. Wszyscy uczniowie otrzymali również karty transportowe, niezbędne do poruszania się po mieście komunikacją publiczną. Podczas stażu uczniowie odbywali praktyki w zakładach pracy związanych z wybranym przez nich kierunkiem kształcenia.

Tego samego dnia uczniowie wraz z koordynatorką grupy - **Josipą** odbyli spacer po najciekawszych zakątkach **Splitu**. Pierwszym ciekawym punktem, przy którym uczniowie mieli okazję się zatrzymać to **budynek Chorwackiego Teatru Narodowego**, przed nim stoi pomnik **dr Gaji F. Bulatu**. Na trasie zwiedzania uczniowie zobaczyli z zewnątrz **Galerię Sztuk Pięknych**. Naprzeciwko były pozostałości **klasztoru benedyktynów pw. świętej Eufemii** oraz **dzwonnica świętego Arnira**. Nie sposób pominąć tego miejsca, ponieważ to samotna wieża widoczna z daleka. Za dzwonnica znajduje się **park**, który oferuje widoki na bramy do starego miasta. Zanim jeszcze uczniowie do niego weszli mogli zobaczyć olbrzymi **pomnik Grzegorza z Ninu**, był to biskup w latach 900 do 929. W literaturze chorwackiej sławiony jest za obronę pisma i języka słowiańskiego tak zwanej głągolicy. Każdy, kto dotknie dużego palca lewej stopy, będzie mieć szczęście. Następnie uczniowie weszli do starego miasta przez **Złotą Bramę** (*Zlatna Vrata – Porta Aurea*). To kamienna brama ozdobiona łukami, wzniesiona w IV wieku przez Rzymian. To jeden z ważniejszych zabytków Splitu. Dalej już wąską uliczką doszli do Pałacu Dioklecjana. Po drodze przy ulicy Papalićeva znajduje się miejsce, które można zobaczyć sceny z filmu „Gra o Tron”.

Plac, przy którym znajduje się **Pałac Dioklecjana** oraz **katedra św. Duje** jest olbrzymi i przypomina trochę twierdzę, teraz to są pozostałości. Rezydencja pełniła funkcje mieszkalne, religijne oraz wojskowe. Z pierwotnej zabudowy pozostały **Złota Brama**, **westybul**, **perystyl**, **mauzoleum** oraz **świątynia Jowisza**. Ostatnim przystankiem na trasie wycieczki była **Riva** - najpopularniejsze miejsce w Splicie, czyli nadmorska promenada. Wygląd promenady kilkakrotnie się zmieniał na przestrzeni lat, ale cały czas stanowi wielką atrakcję. Obecnie można tam usiąść przy palmie z pięknym widokiem na **Morze Adriatyckie**.

Celem praktyk była nie tylko nauka ale również poznanie kultury Chorwacji. **Split** leży u **podnóża parku Marjan**, który jest jedną z głównych atrakcji miasta. To raj dla pieszych, rowerzystów i turystów a uczniowie wykorzystywali każdą wolną chwilę aby poznać jego uroki i zakamarki.

W pierwszą niedzielę pobytu uczniowie wyjechali poza granice miasta i wraz z opiekunami oraz koordynatorami projektu udali się do miejscowości **Šibenik** oraz **Parku Narodowego Krka**. Miasto jest położone między **Zadarem** a **Splitem**, w głębokiej zatoce przy ujściu rzeki **Krka do Adriatyku**, po obydwu jej brzegach. W **Šibeniku** uczniowie mieli okazję zobaczyć **Katedrę św. Jakuba** oraz **franciszkański ogród**. Katedra łączy gotyk z renesansem i robi wrażenie nawet na tych, których architektura zupełnie nie interesuje. Budowa wpisanej na listę światowego dziedzictwa Unesco świątyni rozpoczęła się w pierwszej połowie XV wieku, ale katedra konsekrowana została ponad 100 lat później – w 1555 r. Katedra św. Jakuba zrobiona jest z kamienia, który pozyskiwany był na leżących na Adriatyku chorwackich wyspach i stamtąd transportowany do Šibenika. We wnętrzach katedry św. Jakuba w Šibeniku spoczywają dostojnicy kościoła – najstarsze grobowce pochodzą z XVI w. Należy zwrócić też uwagę na chrzcielnicę, rzeźby postaci świętych i Chrystusa, a także lwów oraz rzeźbione głowy mieszczan, którym ktoś złośliwie poutrącał nosy. Odwiedziwszy katedrę uczniowie otrzymali czas wolny, który zagospodarowali spacerując lub kupując pamiątki z tej uroczej miejscowości. Następnie uczniowie udali się do położonego w środkowej **Dalmacji Parku Narodowego Krka**. Park został założony w roku 1985 w środkowym i dolnym biegu rzeki Krka. Na terenie parku rzeka tworzy wodospady, kaskady oraz bystrzyny, W centralnej części parku znajduje się jezioro **Visovac**, na wyspie pośrodku którego znajduje się klasztor franciszkanów założony w 1445 roku. W południowej części parku znajdują się młyny wodne z XIX wieku oraz budynki z tego okresu, w których wykorzystywano moc pozyskaną z przepływającej wody. Dziś w tym miejscu odbywają się pokazy etnograficzne dawnego rzemiosła. W południowej części znajdują się również pozostałości elektrowni wodnej uruchomionej w 1895, która była jedną z pierwszych tego typu konstrukcji w Chorwacji.

Magdalena Wolańska

W kolejny weekend pobytu w Chorwacji uczniowie wraz z opiekunkami **Panią Magdaleną Wolańską** oraz **Panią Karoliną Bal** udali się do **miasta Trogir**. Miasto słynie ze swojej imponującej architektury i bogatej historii a także urokliwej starówki, która została wpisana na listę światowego dziedzictwa Unesco. Będąc w Trogirze uczniowie zwiedzili **Katedrę św. Wawrzyńca** – jeden z najważniejszych zabytków miasta, znany ze swojej imponującej fasady i wspaniałego portalu rzeźbionego przez Radovana, główny plac miejski – serce Trogiru, gdzie

znajduje się wiele zabytkowych budynków, w tym ratusz i wiele kamienic z okresu renesansu oraz **Rivę – promenadę w Trogirze** oferującą piękne widoki na marinę oraz doskonałe miejsce na relaks przy kawie lub posiłku.

Ostatnim punktem na mapie wycieczek były miejscowości **Omiš** i **Makarska**. To, czym przyciąga **Omiš**, to piękno natury. Połączenie gór, kanionu **rzeki Cetina**, po której uczniowie odbyli rejs łodzią po Adriatyku, tworzy niesamowicie malowniczy obrazek. **Miasto Makarska** natomiast leży u podnóża sięgającego do morza masywu **górnego Biokovo**, będącego częścią **Gór Dynarskich**. Tutaj uczniowie udali się do zabytkowego Starego Miasta z wąskimi uliczkami oraz **placem Kačić**, którego nazwa pochodzi od nazwiska dalmatyńskiego poety **Andrija Kačića Miošića**, a także przespacerowali się po promenadzie, której długość wynosi aż kilka kilometrów.

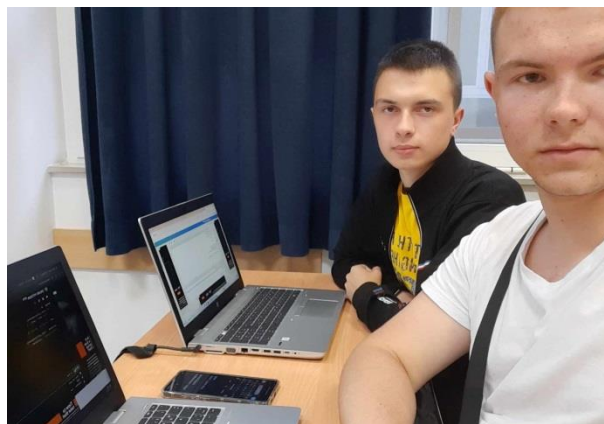
Podczas wyjazdu do Chorwacji uczniowie mieli okazję nie tylko zweryfikować i poszerzyć wiedzę fachową z zakresu przygotowania zawodowego, sprawdzić w praktyce posiadane umiejętności językowe i poprawić kompetencje językowe ale również zaznajomić się z funkcjonowaniem w wielokulturowej i wielojęzycznej społeczności. Mieli szansę lepiej poznać i zrozumieć zasady tworzenia się europejskiego społeczeństwa obywatelskiego i uczestniczenia w nim. Podczas realizacji projektu uczestnicy musieli często podejmować decyzje i radzić sobie w różnych sytuacjach, które się pojawiały. Musieli brać odpowiedzialność za swoje czyny i decyzje, co nauczyło ich, że każde działanie ma swoje konsekwencje. Dzięki temu przekonali się, jak ważne jest podejmowanie decyzji odpowiedzialnych i przemyślanych. Ta nauka była niezwykle cenna i z pewnością przyda się uczniom w wielu innych sytuacjach życiowych.

Karolina Bal

Projekt był również idealnym momentem do poszerzenia swojej wiedzy i umiejętności w zakresie słownictwa branżowego, związanego z wykonywanym zawodem jak również do podszlifowania swoich umiejętności komunikacyjnych w języku angielskim. Podczas wyjazdu uczniowie wiele razy musieli wykorzystać język ten do komunikacji czy to w miejscu odbywania praktyk czy w restauracji. Bez wątpienia uczniowie podczas pobytu poprawili umiejętność swobodnej rozmowy oraz przełamali bariery związane z posługiwaniem się językiem angielskim w życiu codziennym..

Zwieńczeniem czterotygodniowego pobytu było uzyskanie **certyfikatu potwierdzającego odbycie praktyk w Chorwacji.**

Wyjazd z pewnością był niezapomnianym przeżyciem dla całej 17-osobowej grupy. Malownicze plaże i urokliwe miasteczka pozostawiły w sercach wiele niezapomnianych wrażeń. Dodatkowo możliwość spróbowania lokalnej kuchni oraz zwiedzania historycznych zabytków sprawiały, że wyjazd był niezwykle inspirujący oraz magiczny. Chorwacja okazała się być idealnym miejscem na relaks, przygodę i poznawanie nowej kultury, tworzącej niepowtarzalną atmosferę, która na zawsze pozostanie w pamięci uczniów.

Podziękowanie

W imieniu wszystkich uczestników stażu – praktyki zawodowej w ramach programu ERASMUS+ składamy na ręce **Pani Dyrektora - Haliny Cygan** oraz **Pana Kierownika Szkolenia Praktycznego - Marcina Kałamuckiego** serdeczne podziękowania za zorganizowanie praktyk zagranicznych, poświęcając swój cenny czas. Jesteśmy niezwykle wdzięczni, że otrzymaliśmy szansę, dzięki której wzbogaciliśmy się o nowe doświadczenia, zwiedziliśmy mnóstwo ciekawych miejsc, poznaliśmy niesamowitych ludzi oraz udoskonaliliśmy swoje umiejętności w zakresie naszego zawodu jak również języka angielskiego.

Halina Cygan –
Dyrektor ZSZ w Dynowie

Marcin Kałamucki –
Kierownik CKU w Dynowie

*W imieniu uczestników stażu:
Sandra Kudła - klasa 3TI, Miłosz Kowal - klasa 3TPS,
Mateusz Chudzikiewicz - klasa 3TI*